

Unitat 1: L'antiga Roma

(segles VIII aC – V dC)

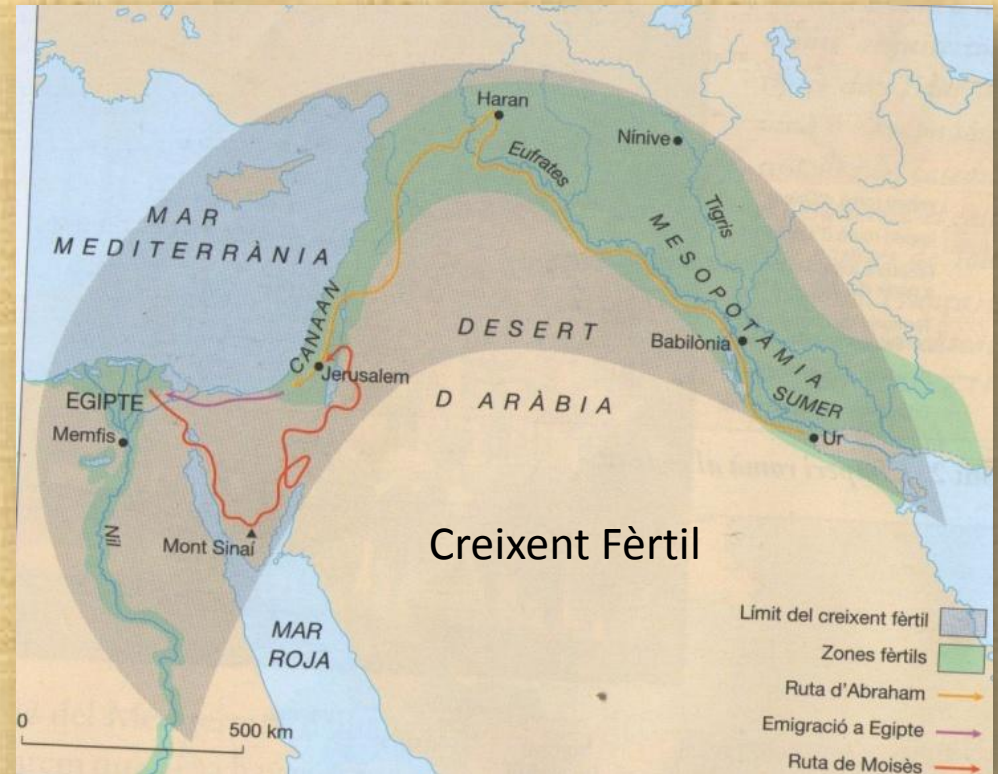
Continuació

LA RELIGIÓ A ROMA

- Els romans adoptaren la **mitologia grega** i els seus déus.
- Al segle I aC s'imposà el **culte imperial** (religió oficial) com a fidelitat a Roma i a l'emperador.
- El culte als déus de la llar (**lars, penats, manes**) al **larari**.
- Neix el cristianisme a **Palestina** (s. I), on els **hebreus (judaisme)** retien culte a **Jahvé** i esperaven el **messies**.
- Jessús de Natzaret ensenya, predica la Bona Nova (**Evangelí**) i es proclama l'Ungit de Déu (**Crist**).
- Els hebreus i la **Bíblia**: l'èxode, l'Arca d'Al·liança, la pàsqua, el Mur de les Lamentacions, la diàspora.
- El cristianisme es difon entre els gentils (**Pau de Tars**).
- Persecució, organització i oficialitat (**Constantí, Teodosi**).

Els judaisme: la religió dels hebreus

- 1800 aC Abraham i seguidors surten d'Ur cap a Canaan.
- Emigren a Egipte i allà son esclavitzats.
- Entre el 1290 i 1224 aC surten d'Egipte conduïts per Moisès. Durant el camí reben les Taules de la Llei.
- Al segle XII aC s'instal·len de nou a Canaan
- El rei David (1010 – 970 aC funda el Regne d'Israel.
- El rei Salomó construeix el Temple de Jerusalem a Sió dedicat a Jahvé (Déu).

- Al llarg dels segles de l'Edat Antiga els jueus van ser dominats per diversos imperis que els van obligar a emigrar (diàspora) i instal·lar-se en comunitats en ciutats de la Mediterrània tot dedicant-se al comerç i seguint fidels al seus costums.
- L'any 70 dC els jueus que restaven a Israel s'hi van revoltar contra els romans que els van destruir el Temple construït per Salomó (mur de les lamentacions) i van ser expulsats definitivament fins al 1947

La religió hebrea: Fundada per Abraham (1800 aC)

Principals creences

Un sol déu: Jahvè

Un llibre sagrat: La Bíblia

Dissabte (Sabbat) : dia de descans

Normes: els deu manaments (Taules de la llei)

Principals festes del s jueus

Festa	Data	En memòria...	Activitat Econòmica
Any nou	Setembre	Creació del món i de la humanitat per Jahvè	
Pasqua (pas del Senyor)	Març - abril	La sortida d'Egipte	Les primeres collites
Pentecosta (50 dies)	Maig - juny	Lliurament de les taules de la llei	El final de la collita
Els tabernacles	Setembre	Època errant pel desert del Sinaí	Verema i collita d'olives

El cristianisme: nascut dins la religió hebrea i fundada per Jesús de Natzarè (Fill de Déu i Messies)

Principals creences

Un sol déu que té tres persones: La Trinitat

Un llibre sagrat: la Bíblia més el Nou Testament

Diumenge: dia de descans

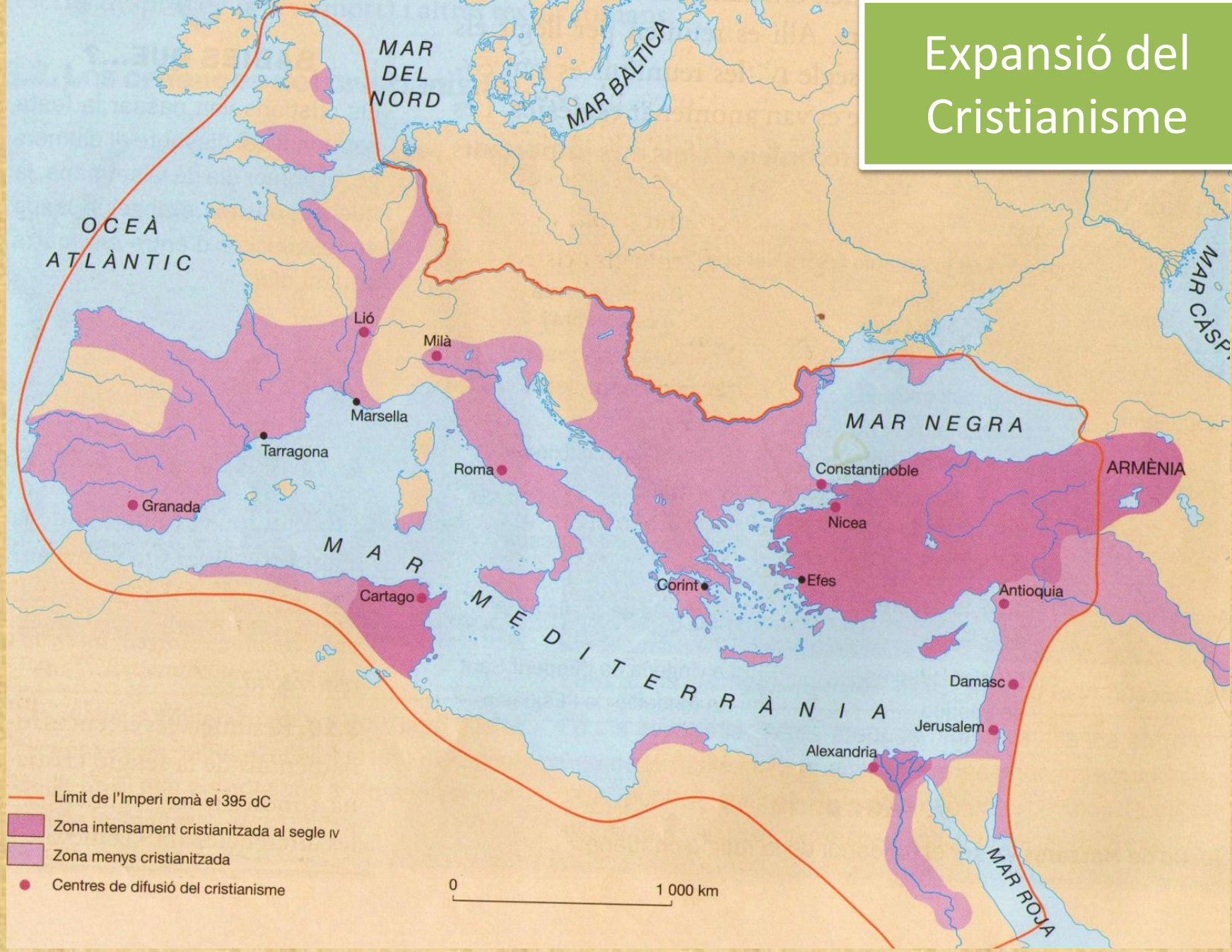
Els 10 manament i la recerca de la justícia

Esperança en la vida després de la mort i la resurrecció al final dels temps

Principals festes

Festa	Data	En memòria...
Nadal	25 de desembre	Naixement de Jesús
Dijous Sant	Entre 22/03 i 25/04	Últim sopar de Jesús
Divendres Sant	Entre 22/03 i 25/04	Mort de Jesús
Pasqua (diumenge)	Entre 22/03 i 25/04	Resurrecció de Jesús
Ascensió	40 dies després de Pasqua	Pujada de Jesús al Cel
Pentecosta	50 dies després de Pasqua	Baixada de l'Esperit Sant i fundació de l'Església

Expansió del Cristianisme

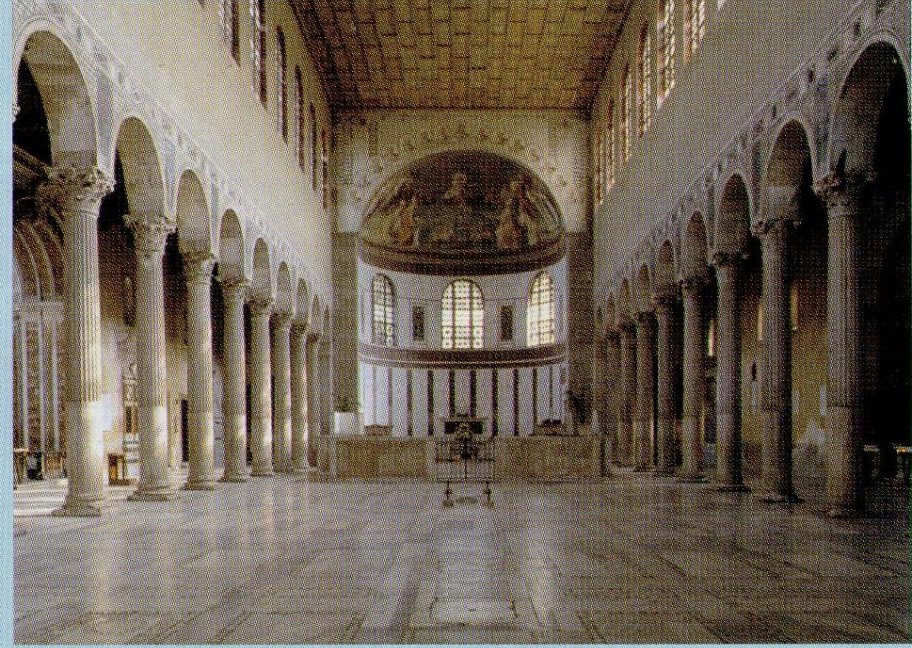

De religió perseguida a religió oficial

Font 13. *Interior de les catacumbes de Roma.*

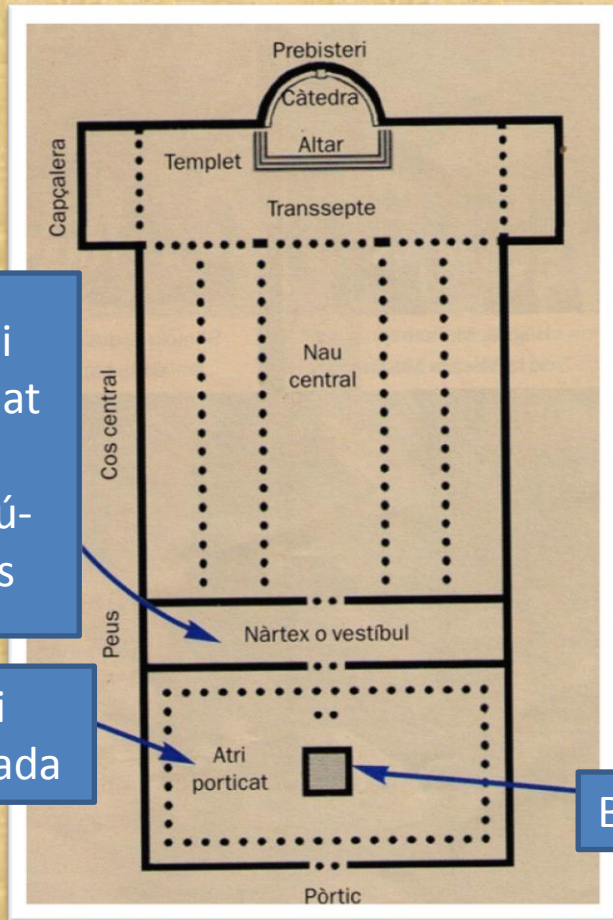
Com que eren perseguits, els cristians es reunien i enterraven els seus morts en llargues galeries subterrànies, les **catacumbes**. Durant els tres primers segles molts cristians van sofrir martiri públic.

Font 14. *Basílica de Santa Sabina de Roma.*

L'any 313, l'emperador Constantí va proclamar l'**edict de Milà**, en el qual autoritzava els cristians a practicar la seva religió. A partir d'aquest any els cristians van començar a construir esglésies per reunir-se.

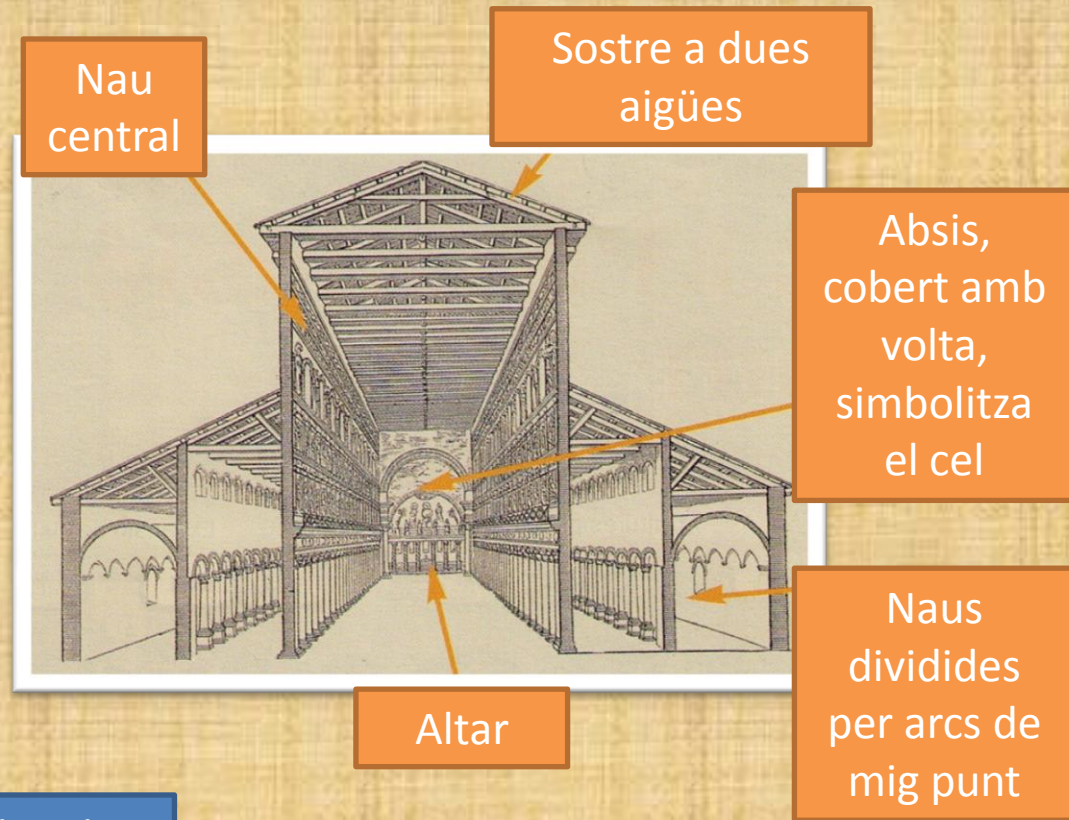
La basílica, d'espai de reunió romà a església cristiana

Espai destinat als catecúmens

Pati d'entrada

Baptisteri

La decadència i caiguda de l'Imperi Romà

(del segle III al segle V)

A partir de l'any 235, l'imperi comença una etapa de crisi que acaba amb la divisió de l'Imperi i amb la seva desaparició tot restant una part d'aquest: l'Imperi Bizantí o Imperi Romà d'Orient (395)

La crisi de l'Imperi Romà (segle III)

Causes de la crisi del segle III

Crisis política	Els generals de l'exèrcit posaven i deposaven els emperadors al seu gust
Guerres civils	Es produïen entre grups de l'exèrcit quan triaven emperadors diferents.
Crisis demogràfiques	Morien moltes persones a causa de la fam o de malalties com la pesta
Crisis econòmiques	Les guerres civils, la pesta i la manca d'esclaus van comportar la falta de braços per treballar la terra i, per tant, l'escassetat d'aliments.
Inseguretat en els camins	A les vies romanes va augmentar el nombre de bandits i saltejadors, cosa que va fer disminuir el comerç
Crisis a les ciutats	Els propietaris de vil·les agràries abandonaven les ciutats buscant seguretat

Davant la manca d'esclaus els terratinents van començar a deixar terres als que volguessin treballar-les: **els colons**

Cal afegir les incursions del pobles **bàrbars** que s'aprofiten de la feblesa de l'Imperi

Pars rústica

Pars urbana

Pars fructuaria

La vil·la romana

Invasions bàrbares

Foedus !

Caiguda de l'Imperi Romà d'Occident

- L'any **476** cau l'últim emperador d'Occident Ròmul Augústul a mans d'Odoacre cap dels hèruls. L'Imperi Romà d'Occident deixar d'existir.
- Els diversos pobles bàrbars que s'havien instal·lat al territori d'Occident formen els Regnes Germànics. Els més importants van ser:
 - Els francs a la Gàl·lia
 - Els visigots a la Península Ibèrica
- Amb l'enderrocament de Ròmul Augústul i la creació dels pobles germànics acaba l'Edat Antiga i comença **l'Edat Mitjana**

Europa, Pròxim Orient i Nord d'Àfrica al 476

L'Imperi Bizantí (395 - 1453)

L'Imperi Romà d'Orient o Imperi Bizantí va continuar fins al segle 1453; la data de la seva caiguda a mans dels otomans és un dels fets que marca l'entrada en l'Edat Moderna juntament amb el descobriment d'Amèrica (1492)

Arriba al màxim esplendor amb Justinià que va aconseguir restaurar bona part de l'antic Imperi

Des de la fi del S VI l'Imperi va ser atacat per diversos pobles : llombards, serbis, búlgars i pel Sud i Est els àrabs, fins l'arribada dels otomans a Constantinobla el 1453

Llegir i comentar un mapa històric

1. Situació
2. Tipus
3. Anàlisi:
 - Símbols
 - Països actuals
4. Causes
5. Conseqüències
6. Conclusió

El regne del visigots

